

ცირა ბარამიძე

Tsira Baramidze

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

ჰუმანიტაჲ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

Faculty of Humanities

**„ვერსია“ ქართულში და აქტანტების კუთვნილებითი
მიმართებისათვის პოლივალენტურ იბერიულ-
კავკასიურ ნანოსინტაქსში**

**“Version” in Georgian and for the possessive
relations of actants in polyvalent Iberian-
Caucasian nano-syntax**

საკვანძო სიტყვები: ვერსია ქართულში, ნანოსინტაქსი,

იბერიულ-კავკასიური ენები, პოლივალენტური

Keywords: *Version in Georgian, Nano-syntax, Iberian-Caucasian
languages, Polyvalent*

ქართული ზმნის უღვლილების სისტემა კუთვნილების თვალსაზრისით გვიჩვენებს, რა ურთიერთობაა სუბიექტსა და ობიექტს (ან ობიექტებს) შორის, ე. ი. ზმნას შეუძლია აჩვენოს ქცევები ანუ ვერსიები.

ე.წ. ქცევის კატეგორია ქართულში მეორეულია და დაკავშირებული უნდა იყოს ქართული ზმნის უღვლილების ტიპის ცვლასთან. სამეცნიერო ლიტერატურაში დღემდე დღის წესრიგში დგას ქართული ზმნის მნიშვნელოვანი კატეგორიების („ქცევისა“ და „გვარის“) სემანტიკურ ნაირსახეობათა კვალიფიკაციის საკითხი, ზმნის პირის გამოხატვის სისტემისა და ამასთან დაკავშირებული „ინვერსიის“ პრობლემები და სხვა. გვარი მიგვანიშნებს სემანტიკურ კატეგორიად (ვიზიარებ დ. მელიქიშვილის მოსაზრებას). ინდოევროპული ენების კლასიფიკაციის მსგავსად ქართულ ზმნაში გვარის კატეგორიის, ვფიქრობ, მცდარმა კლასიფიკაციამ გამოავლინა შეუსაბამობა „გვარისა“ და „ქცევის“ (ვერსიის) „კატეგორიების“ სემანტიკურ დეფინიციასა და ფორმალურ კლასიფიკაციას შორის და „დაჩრდილა“, გაუგებარი გახადა ზმნის ხმოვანპრეფიქსთა ნანოსინტაქსური ფუნქციები.

მოხსენებაში მოცემულია მცდელობა, აიხსნას ვერსიის პრეფიქსთა რეინტერპრეტაციები, ქართული და სხვა დანარჩენი იბერიულ-კავკასიური ენების სპეციფიკის გათვალისწინებით, მორფოსინტაქსურ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით ე.წ. ვერსიის კატეგორია ქართულში, როგორც აქტანტების კუთვნილებითი მიმართების მეორეული ვითარება პოლივალენტურ (კერძოდ, პიროვანი უღვლილების) იბერიულ-კავკასიურ ნანოსინტაქსში; მოცემულია მცდელობა, აიხსნას ამ ენათა ნანოსინტაქსური დიასისტემების იერარქია და ქართული ენის ნანოსინტაქსი „ვერსიის“ კონტექსტში.

The Georgian verb conjugation system shows the relationship between the Subject and the Object (or Objects) from the point of view of belonging, so a verb can show Behaviors or Versions.

The category of Version in Georgian is secondary and should be related to the change of the type of the Georgian verb conjugation. In the scientific literature, an issue of the qualification of the semantic varieties of the important categories of the Georgian verb ("Version" and "Voice"), the problems of the expression system of the person of the verb and related "Inversion", and others are still on the agenda. We consider that the category of Voice is a semantic category (I share D. Melikishvili's opinion). Similar to the classification of Indo-European languages, the category of the Voice in the Georgian verb, I think, the wrong classification revealed a discrepancy between the semantic definition and the formal classification of the "categories" of "Voice" and "Version" and "overshadowed", making the nano-syntactic functions of the vowel prefixes of the verb unclear.

The report contains an attempt to explain reinterpretations of Version prefixes in Georgian and other Iberian-Caucasian languages, based on morphosyntactic criteria. The category of Version in Georgian as the secondary situation of the actant's belonging relation in the polyvalent (in particular, personal conjugation) Iberian-Caucasian nano-syntax; An attempt is made to explain the hierarchy of nano-syntactic diasystems of these languages and the nano-syntax of the Georgian language in the context of "Version".